

Aqqalu C. Jerimiassen

UPA 2023/10

Atassut

24. maj 2023

Aningaasaqarnikkut Ingerlatsineq pillugu Nalunaarut 2023.

(Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq)

Ukioq kingulleq una immikkoortoq eqqartorneqarmat imatut aallarniuteqarlunga oqaaseqaateqarpunga: ”Pisortat suliffeqarfiutaasa ukiuni kingullerni aningaasarsiornitsigut namminersortunut unammillerneruleriartornerisa aningaasarsiornitsigut innarleeratarsinnaanerat ernumanartoqarsinnaavoq”.

Taannalu suli maannakkut ajoraluartumik ersarinnerulersimasoq namminersortunullu innarliileqqasoq piulersimavoq sumiiffippassuarni.

Ila uteqattaarikatannarsilerualarpoq, pissutsit pillugit utikuluungaluarluni, oqarluartaarnerinnamik nipeqanngikkaanni, oqariartuutit silaannarmut tamararaat.

Aningaasaqarnikkut ingerlatsinermiit piniarneq tikillugu maannakkut inuiaqatigiinnut kamassamik ikummarsaaneq, sunniiniarneq oqarluartaarnerlu sakkungalugit suliniartarneq annertusiniikuungarmat, sumulluunniit qulequttamut killikkaluaraangatta avissaartuunnerit pilersinnaaleraraat.

Aalisarneq inuiaqatigiit aningaasaqarnerata qiteriuarsinnarpaa, tamannalu piffissami aggersumissaq allanngungaarnissaa qularnarpoq.

Aningaasallu naleerukkiartornerata malittaannittaaq assut sunnertialluni aningaasarsiornitta ingerlarnge. Ukiuni kingullerni suliffissaaleqineq appasippoq, illuanilli sulisussaaleqineq annertusiartorluni, tamassumunngalu malittaallunittaaq, akileraartarnikkut isertitat qullariaateqarsinnaanerat kanngittuupajaaqqalluni.

Aningaasarsiornerrullu aallarsarfiani (højkonjunktur) akit qaffariartornerattaaq malunnarluni, taamaalineranilu akitsoriartortitsiinnarneq ingerlajuassappat aningaasap naleerukkiartorneranut sunniuteqarnerlussinnaaleriartuaarnissaa anguneqaratarsinnaalluni.

Brexit, EU, isumaqatigiissutaasullu assigiinngitsutut maannakkut inissisimasut taakkuinnaatinnagit, nunarsuup sinnerani suleqatigiiffiit allat qanoq suleqatigisinnaaneri qinerleqqittariaqarpagut.

Amerikkami avannarlermi aningaasarsiornikkut suleqateqarnerup qanoq nukittorsarnerusariaqarnissaa piffissaasorinarsivikkaluarpoq.

Nioqqutissanillu pilersorneqarnikkut aqutissat suli oqinnerulersinnaaneri pisariaqarlutik. Tassami suut tamarmik akitsoriartorfiini pissusitoqqat sungiusimasatoqqagut sooq aallunnaannarniarpagut, nutaamilu iseqarluta allamut qiviarnissaq ersiginiartuarlugu?

Qaarussuarmiit anillakaassinnaaneq sapiinneruffigisariaqarparput, RAL-ip kiffartuussinera pitsanngoriartunngilaq illuanilli akitsoraluttuinnarluni, kisermaassisooq amingartoortoq, ila niuffarlunneq angisimangaluaqaaq. Taamaammat Århus kisiat aallaaviginagu Canadami, USA-mi immaqalumi Mexico-mi qanoq suleqateqarsinnaanerput nioqqutissanit pilersorneqarnikkut pikkoriffiginerusariaqalivissorparput.

Uani ilaatigut eqqarsaatigineqarsinnaalluni, inoqarfiit suli Pilersuisoqarfiusut nioqqutissatigut pilersorneqarneri qanoq akikillisaavigineqarsinnaanissaat eqqarsaataasariaqarmat.

Maannakkummi Pilersuisoq Arctic Import-imut nioqqutissanik pilersorneqarnikkut isumaqatiissuteqarpoq, tassanili eqqumiitsututaaq isigineqarsinnaasoq tassaalluni grossistimiit grossitsimut (quersualerinermit tunngasuutilik) allamut isumaqatigiissuteqarneq. Qanoq ililluni tamanna akikinnerulersitsisinnaagami nioqqutissanik? Logistikki eqqarsaatigalugu, tassani kipungasoqarpoq.

Ila niaqqutsinni kaavisissinnaasagut amerlangaluaqaat.

Uulia aatsitassallu sinnattuinnanngorsimalerput, aqqeqqikkunnaratillu. Taakku puigorluaannarutsigit maanna pitsaaneruvoq, kinguarsaatigeqqittariaqanngilagut.

Takornariaqarnerulli iluani aningaasarsiorneq siuarsarneqassappat, apeqqut aneq uaniilerpoq; sooruna pisortat suliffeqarfiutaat ila taama unammillertigisut? Allaat kiisa maanna tusartalerparput namminersortut nunaqqatigut uniinnarnissamik oqariartortalersut, pisortat unammillernerat annertungaarmat. Sooq ila taama kommunisterpalaartigiuaannartariaqartugununa?

Ukiut siuliini eSport ilaatigut allaat periarfissaaneri kaammattuutigisarsimangaluarpagut, aningaasarsiornekkut allaat iluaqutaasinnaalluurtutut isigiuaraluaratsigu, nalunaarusiarli arlaanni maanna ilisivimmi pujoralasseerujoortoq takorluuinnarsinnaavarput. eSport-imi eqqartorneqalernerani ajoraluartumik politikikkut qaammaasaqassuseq tassani annertuumik killeqartoq malunnareermat, allaat ilaannit spillertartuinnarnik taajorniarneqartarlutik.

Sanaartorerup iluani qisuit eqqussunneqartuarnerisa annikillisarneqarsinnaanissaannut oqariartortuortaluarnerit, periarfissat tikkuartortuortaluarneri maannamut tassaqaana kinguneqarpat.

Inuussutissalerinermit oqartussaaffeqarneq qanormita maanna naalakkersuisunit inissinniarneqarpa? Tiguneqarsinnaaneranut ilumut suli piumassuseqartoqarnerpa?

Naalagaaffinngorniarnermik partiit anguniangaqartorpassuit akornganni naalagaaffeqatigiinnermik attassigallarnissamik oqariartortartutuapajaanngorsimangaluarluta, imaanngimmat inuiaqatigiinni akisussaaffiit taava tamaasa soqutiginnikkigutaaq, aamma uagut Atassummi innuttaasut inuuniarnermikkut nammineersinnaanissaannut ujartueqataajuartuuvugut.

Taama naqissuseeqqaartariaqarpugut, naalagaaffeqatigiinnermut tunngatillugu oqariartortarnerput oqarluartaartuarniit paatsoortuusaarniarneqartuarmat.

Takornariaqarnerup iluatungaani aningaasarsiornerusinnaanermut ajuusaarpallaarujussuarpugut. Qanga ilissi maaniittusi apeqquserpisiuk nunamut allamut feriarnissinni tikiffigisassinni unnuiffissamut apuulluni, takornarissanut akitsuummut akiliisinneqarassi?

Tamatta tamanna misiginikuujunnarsivarput, taamaattorli nunatsinni taamannak aaliangersaanissaq ukiumiit ukiumut kinguarsakkatut isikkoqartuarpoq, aaliuna aningaasanik sulii atorfissaqartitsineq eqqartorneqartuortoq.

Eqqarsarnarsinnaasalerluniluunniit, partiit anginerusut kingornatigut namminneq ataqqinaat tigusinnaajumallugu siunertat kusanartut sukkanerpaaq atorlugu kivisinniartaraat. Soraarnerussutisianullumi katersisussaataitanermut tamanna ilaatigut takoreerparput, cannabis pillugu oqallinnermi takoreerparput. Ila allanik aamma peqassangaluarpoq.

Aningaasarsiornitsinni innuttaasut kaasarfimmiuisa amerlanerpaanissaat tamatta qinikkat eqqartortuarparput, qaami taava iliuuseqarniarta. Imaalissanngilarmi, tamatta naligiinnerusariaqaratta tamatta eqqissilluta naalalluta piittoqatigiissasugut. Akileraartarnikkut aaqqissuussineq taaneqartaqisoq utaqqikatannarsingaluaqaaq, allaffissornerujussuarlu millisarniarlugu sooq akileraartut ataasiinnartut flat tax-itut iliinnarneqarniannigila?

Tassuunakkummi malunnaatilimmik innuttaasut kaasarfimmiui annertusilluarneqarsinnaammata.

Sulii sorpassuit taaneqarsinnaangalartut, taamatut Atassummiit oqaaseqaateqarluta aningaasaqarnikkut ingerlatsineq pillugu nalunaarut tusaatissatut tiguarpugut.